

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника
Юридичний інститут

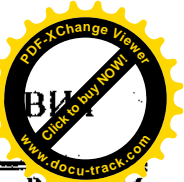
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЧИН- НОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Збірник наукових статей
Випуск XXIII

м. Івано-Франківськ, 2010

77 12 62 *юрдр.*

К 67.9 (4Укр)

43

Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. Збірник наукових статей. - 2010. - Випуск XXIII. - 240 с.

Actual Problems of the Improvement of the current Ukrainian Legislation. The Book of scientific Articles. - 2010. - Issue XXIII. - 240 p.

У збірнику досліджуються актуальні проблеми державного будівництва, питання теорії та історії держави і права, правової реформи в Україні, екології, боротьби зі злочинністю. Вносяться та обґрунтовуються пропозиції щодо вдосконалення ряду інститутів конституційного, цивільного, кримінального та інших галузей права.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів юридичних вузів та факультетів, юристів-практиків.

Actual problems in the field of the formation of the Ukrainian State, questions of theory and history of state and law, law reforms in Ukraine, ecology, struggle against criminality are researched in this book. The propositions on the perfection of some institution of constitutional, civil, criminal and other spheres of law are submitted and analyzed.

This book is good for scientists, professors, post-graduate students, students of law departments, practising lawyers.

Редакційна колегія:

- д.ю.н., доц. Васильєва В.А. (*головний редактор*), акад. АПрНУ,
- д.ю.н., проф. Луць В.В., акад. АПрНУ, д.ю.н., проф. Костицький М.В., акад. АПрНУ, д.ю.н., проф. Погрібний О.О., акад. АНВШУ, д.ю.н., проф. Дзера О.В., д.ю.н., проф. Фріс П.Л., д.ю.н., доц. Галянтич М.К., д.ю.н., доц. Стефанчук Р.О., д.ю.н., проф. Коссак В.М., д.ю.н., проф. Майданник Р.А., д.ю.н., проф. Кириченко О.А., к.ю.н., доц. Кобецька Н.Р., к.ю.н., доц. Вівчаренко О.А., к.ю.н. Логвінова М.В., к.ю.н., доц. Ославський М.І., к.ю.н., доц. Присташ Л.Т., к.ю.н., доц. Багай Н.О., к.ю.н., доц. Загурський О.Б., Микитин Ю.І. (*відповідальний секретар*)

Адреса редакційної колегії: 76018, м.Івано-Франківськ, вул.Шевченка, 44а, Прикарпатський національний університет імені В.Стефаника, Юридичний інститут. Тел./факс (0342) 50-87-60

Регістраційне свідоцтво: серія КВ № 4150.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

№ 111462

©Юридичний інститут, 2010

ISSN 2218-1849

ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПРАВА

Вовк Д.М.

«СВОЇ» І «ЧУЖІ» ЯК БІНАРНА ОПОЗИЦІЯ РИМСЬКОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ ЦІННОСТЕЙ.

УДК: 129+34(37) (091)

Актуальність теми. Життя окремої людини та спільноти передбачає процес їх орієнтації у навколишньому світі, що вимагає встановлення певних «точок відліку» для демаркації світу та зручності орієнтування в ньому. Одним із способів саме такої демаркаційної роботи людини є її здатність до позначення оточуючої дійсності через бінарні поняття-протилежності: верх-низ тощо. Даний спосіб орієнтації у довкіллі певною мірою був перенесений людиною і в духовно-ідеальний світ та світ міжіндивідних відносин. Основною опозиційною парою суцільного буття людини було і залишається бути протиставлення «добре»-«погано» у різних варіаціях: дозволено-недозволено, бажано-небажано тощо. Спроможність людини до опозиціонування В.Бачинін пояснює тим, що «людській свідомості властиво виявляти всюди протиріччя, оцінювати дійсність у світлі антитез та опозицій добра і зла, істини і кривди, раціонального та ірраціонального і тим самим стикатися з присутністю альтернативних логосів-сенси в кожному фрагменті реальності» [1, с.74]. Людині для її повноцінного буття в світі необхідна «рельєфність бінарних опозицій», яка передбачає принципову і причому чітку (рельєфну) розрізювальність в усіх ситуаціях...» [2, с.101]. А якщо прийняти до уваги трактування культури як здатності людини до творення смислів, то цілком коректним буде твердження про те, що бінарно-опозиційна сфера людської діяльності є одним із проявів єдиного із способів буття людини – культури. Бінарно-опозиційні позиції людина використовує для пізнання світу у всіх його аспектах. В цілому це призводить до вимушеного вибору, що пов'язано з певними труднощами, враховуючи необхідність здійснення «оціночно-вибіркових уподобань» (В.Бачинін).

Ступінь наукової розробки проблеми. Спроба осмислення ціннісних систем римського духовного життя була здійснена ще в 70-ті роки минулого століття відомим знавцем античності С.Утченком, який в циклі своїх наукових статей дослідив архітектоніку системи цінностей та релігійної системи римлян в їх синхронному та діахронному аспектах [3]. Хоча, на нашу думку, російський дослідник припустився методологічної помилки, проголосивши об'єктом дослідження систему цінностей (VS) римського суспільства, хоча фактично досліджував систему мо-

ким чином здійснювати внесення співвласників до установчих документів ТзОВ. Аналогічна ситуація із веденням реєстру акціонерів і внесенням до нього змін. Тому слід припустити, що корпоративне право не може переходити до спадкоємців на праві часткової власності. Додатковим аргументом такої заборони може бути той факт, що до змісту корпоративного права входять немайнові права особистісного характеру (право бути обраним до керівних органів товариства, право вступу і виходу з товариства). Наявність таких прав дозволяє зробити висновок, що корпоративне право не може перебувати на праві спільної власності.

Якщо спадкоємці корпоративного права, отримавши свідоцтво про прав на спадщину не вчиняють ніяких дій по набуттю права власності на це право, а саме, не завершують вчинення ряду дій, то ті учасники корпоративних відносин, чий інтереси порушує така пасивна поведінка, а це як правило інтереси товариства, то саме воно вправі заявити позов про усунення таких порушень в тому числі і вимогу про викуп корпоративного права.

Таким чином, визнання корпоративного права особливим об'єктом цивільних прав буде логічним завершенням досліджень сфери обороту корпоративних прав в суспільстві, і дозволить зняти велику кількість в першу чергу практичних питань правового режиму та оформлення переходу корпоративних прав від одного до іншого учасника.

1. Санникова Л.В. Об объекте гражданского правоотношения // Государство и право. – №10. – 2004.
2. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 40-44.

Васильєва В.А.

КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО ЯК ОБ'ЄКТ СПАДКОВИХ ПРАВ

Стаття присвячена дослідженню поняття корпоративного права як об'єкту спадкових прав, а також питання спадкування корпоративного права. У даному дослідженні корпоративне право розглядається як складний сукупний об'єкт цивільних прав, який складається із низки самостійних суб'єктивних прав.

Ключові слова: корпоративне право, спадкування, об'єкт спадкових прав.

Васильєва В.А.

КОРПОРАТИВНОЕ ПРАВО КАК ОБЪЕКТ НАСЛЕДСТВЕННЫХ ПРАВ

Статья посвящена исследованию понятия корпоративного права как объекта наследственных прав, а также вопроса наследования корпоративного права. В данном исследовании корпоративное право рассматривается как сложный совокупный объект гражданских прав, который состоит из ряда самостоятельных субъективных прав.

Ключевые слова: корпоративное право, наследование, объект наследственных прав.

Vasylyeva V.A.

CORPORATE RIGHT AS AN OBJECT OF THE INHERITED RIGHTS

The article is sanctified to research of concept of corporate right as an object of inheritance, and also question of inheritance of corporate right. In this article a corporate right is examined as the difficult combined object of civil law, which consists of row of independent equitable rights.

Keywords: corporate right, inheritance, object of the inherited rights.

Васильєва В.В.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСНОВНИЦЬКОГО ДОГОВОРУ

УДК 347.195.3

Актуальність теми. Бурхливий розвиток економіки спричиняє зростання кількості суб'єктів на ринку, виникнення нових видів суб'єктів господарювання, появу нових типів відносин – як внутрішньо- так і міжсуб'єктивних. Такий темп соціального та економічного розвитку зумовлює появу прогалин в законодавчому регулюванні та спонукає законодавця до поповнення законодавчої бази, створення нових нормативно-правових актів для врегулювання відносин, що виникли. Так було прийнято Закон України «Про акціонерні товариства», який визначає порядок створення, діяльності, припинення, виділу акціонерних товариств, їх правовий статус, права та обов'язки акціонерів.

Постановка проблеми: В ст. 87 Цивільного кодексу України зазначається, що для створення юридичної особи її учасники (засновники) розробляють установчі документи, які викладаються письмово і підписуються всіма учасниками (засновниками). Установчим документом товариства є затверджений учасниками статут або засновницький договір між учасниками, якщо інше не встановлено законом.

Згідно ст. 89 Цивільного кодексу України у засновницькому договорі товариства визначаються зобов'язання учасників створити товариство, порядок їх спільної діяльності щодо його створення, умови передання товариству майна учасників, якщо додаткові вимоги щодо змісту засновницького договору не встановлені даним Кодексом або іншим законом.

Вимоги до змісту засновницького договору містяться не тільки в Цивільному кодексі України, але й в інших нормативно-правових актах. В останніх на етапі створення юридичної особи законодавцем вживаються такі поняття як «установчий договір», «меморандум», «рішення про утворення», «договір про заснування», «договір про спільну діяльність», які необхідно розмежовувати та відрізнити від поняття «засновницький договір».

Спасибо-Фатєєва В.І. зазначає, що останнім часом в практичному побуті став вживатися вираз «корпоративні правочини», проте, на жаль,

розумінні цього явища досягнути не вдається. З'ясування пра-
вди засновницького договору допоможе у подальшій систе-
матизації корпоративних правочинів, необхідність у якій уже назріла у
науці цивілістики [1, с.40].

Під досліджень даної проблеми. Питання установчих докумен-
тів, в т.ч. засновницького договору, досліджували такі вчені: Вінник
О.М., Луць В.В., Санахметова Н.А., Стефанчук Р.О., Спасибо-Фатеева
І.В. та інші.

Слід відзначити, що, незважаючи на детальне дослідження даного
питання в науковій літературі, на практиці все ж виникають труднощі із
застосування відповідних норм, що стосуються установчих докумен-
тів, в тому числі засновницького договору.

Постановка мети. Метою даної статті є дослідження норм україн-
ського законодавства, що стосуються установчих документів юридичної
особи та подальший розвиток вчення про засновницький договір, від-
межування засновницького договору від інших корпоративних актів.

Виклад основного матеріалу. Законом України «Про господарські
товариства» [2] було офіційно закріплено термін «установчий договір».
У Цивільному кодексі України 2003 року [3] категорію «установчий до-
говір» було замінено на «засновницький договір». Проте існують ще
нормативно-правові акти, в яких до цього часу вживається термін «*уста-
новчий договір*», зокрема у ст.ст. 10, 17 чинної редакції закону України
«Про банки і банківську діяльність» [4].

У ст. 82 Господарського кодексу України [5] та ст. ст. 120, 134 ЦК Укра-
їни, в яких поряд із терміном «засновницький договір» вживається по-
няття «*меморандум*», під яким розуміється одноособова заява засновни-
ка.

У законі України «Про акціонерні товариства» [6] законодавець зазна-
чає в дужках термін «установчий договір» як факультативну назву засно-
вницького договору (п.1 ч.1 ст.77).

В діючому законі України «Про державну реєстрації юридичних осіб
та фізичних осіб підприємців» [7] в ст. 8, в якій визначено, які докумен-
ти подаються державному реєстратору, в переліку установчих докумен-
тів міститься засновницький договір. В той же час в законі України «Про
акціонерні товариства» в ст. 9 зазначається, що засновницький договір не
є установчим документом.

У Господарському кодексі України вказується, що установчими до-
кументами суб'єкта господарювання є *рішення про його утворення* або
засновницький договір (ст.57).

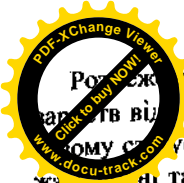
Засновницький договір слід відрізнити від *договору про спільну діяль-
ність*. Згідно останнього сторони (учасники) зобов'язуються спільно ді-

яти без створення юридичної особи для досягнення певної
мети, що суперечить законам. Засновницький договір має й частину
договору про спільну діяльність (ст.1130-1131 ЦК), хоча таким не
є (ч.1 ст. 1130 ЦК)

Дослідник Санахметова Н.О. вважала основною відмін-
ністю засновницького договору від договору про сумісну діяльність здійснення
спільних дій засновників саме з метою створення нової юридичної осо-
би, в діяльності якої вони братимуть участь [8, с.198]. О.М. Вінник вка-
зує на специфічні ознаки засновницького договору, зокрема опосередку-
вання створення акціонерного товариства і пов'язаних з цим вимог щодо
його змісту: кількість, тип і клас акцій, які підлягають придбанню кож-
ним засновником, номінальна вартість і вартість придбання цих акцій,
строк і форма оплати вартості акцій, забезпечення його засновниками за-
критого/приватного розміщення акцій, проведення установчих зборів та
державної реєстрації акціонерного товариства. Те, що у засновницько-
му договорі визначається порядок провадження спільної діяльності за-
сновників із створення акціонерного товариства, наближає його до дого-
вору про спільну діяльність, а отже, у разі наявності прогалини у Законі
«Про акціонерні товариства» щодо засновницького договору і відсутності
в Цивільного та Господарського кодексах спеціальних положень щодо
нього, виникає можливість застосування відповідних положень Цивіль-
ного кодексу України (статті 1130-1131) до засновницького договору [9,
с.48].

Якщо за договором простого товариства сторони (учасники) беруть
зобов'язання об'єднати свої вклади і спільно діяти з метою одержання
прибутку або досягнення іншої мети без створення юридичної особи, то
метою засновницького договору є створення юридичної особи у певній
організаційно-правовій формі (ч.2 ст.88 ЦК, ч.5 ст. 82 ГК). Аналіз мети
і змісту засновницьких договорів дозволяє розглядати їх як окремі види
договору про спільну діяльність [10, с.12].

Так само як засновницький договір, про який йдеться у законі України
«Про акціонерні товариства», є факультативною умовою створення това-
риства, *договір про заснування* товариства (ст.142 ЦК) не є обов'язковим
до подання для реєстрації товариств з обмеженою та додатковою відпо-
відальністю та не є установчим документом, проте за необхідності визна-
чає порядок заснування товариства, умови здійснення спільної діяльнос-
ті щодо створення товариства, розмір статутного капіталу, частку у ста-
тутному капіталі кожного з учасників, строки та порядок внесення вкла-
дів та інші умови. За своєю суттю договір про заснування є засновниць-
ким договором і містить майже ті ж самі умови [11]. Проте все ж існують
істотні відмінності.

Розраховуючи засновницький договір та договір про заснування товариства різних видів, законодавець підкреслює відмінність у праві засновників (учасників) «товариств осіб», до яких належать повноцінні та командитні товариства, та «товариств капіталів» - акціонерних товариств, товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю. В останніх засновники можуть і не брати безпосередньої участі в діяльності товариства, вирішуючи лише організаційні питання на загальних зборах і доручаючи здійснення оперативно-господарської діяльності найманим представникам виконавчого органу управління. Учасники повного і командитного товариств здійснюють від імені товариства підприємницьку діяльність в обов'язковому порядку (ч. 1 ст. 119, ч. 1 ст. 133 ЦК України). Оскільки учасники таких товариств безпосередньо виходять на ринок, тоді має принципове значення детальна регламентація їх діяльності. Дія засновницького договору, на відміну від договору про заснування, після державної реєстрації (створення) відповідної юридичної особи не припиняється і продовжується аж до припинення юридичної особи. Договір про заснування товариства є цивільно-правовим багатостороннім договором, який укладається шляхом складення одного документа. Такий договір повинен відповідати загальним вимогам, які висуваються Цивільним кодексом України до договорів. При цьому він не є установчим документом та не реєструється в податкових органах.

Договір про заснування має на меті врегулювання діяльності засновників по створенню товариства з обмеженою відповідальністю. Після реєстрації товариства і набуття ним статусу юридичної особи спільна діяльність по його створенню завершується, а відповідно і припиняється дія договору в зв'язку з його виконанням, досягненням поставленої мети.

Однак договір не втрачає свого значення після створення товариства, оскільки спільна діяльність засновників по створенню товариства є тільки одним з елементів комплексного предмету даного договору. Договір про заснування зберігає своє юридичне значення в якості документа, що містить відомості про створення товариства і про умови, за яких воно створювалось. Ці положення не втрачають свого значення аж до припинення існування товариства.

Розглядаючи договір про заснування як цивільно-правовий правочин, необхідно враховувати його специфіку, пов'язану з предметом і метою договору – створення товариства з обмеженою відповідальністю, нового суб'єкта права. Між засновниками товариства, що підписали договір, виникають зобов'язальні відносини, що впливають з цивільно-правового правочину. В цілому зміст договору про заснування по своїй суті нічим не відрізняється від засновницького договору, за винятком, що в договорі про заснування не потрібно вказувати склад учасників, порядок роз-

поділу прибутків між ними, склад органів товариства і порядок з нього.

Висновки. Отже, засновницьким вважається договір у випадку продовження дії після реєстрації юридичної особи і аж до припинення юридичної особи;

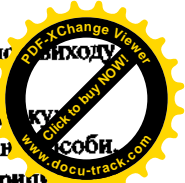
- 1) укладення договору до моменту створення юридичної особи;
- 2) правовий статус юридичної особи повинен обумовлювати обов'язкову особисту спільну участь засновників в діяльності юридичної особи;
- 3) необхідність даного договору встановлюється законом і він визначається як установчий документ.

Відповідно, договір про заснування не є установчим документом, припиняє свою дію разом із реєстрацією юридичної особи, не є обов'язковим при реєстрації юридичної особи.

Аналізуючи ознаки «засновницького договору» в Законі України «Про акціонерні товариства» та беручи до уваги вищевказане, можна зробити висновок, що у згаданому законі фактично мова йде про договір про заснування. Вважаємо доцільним внесення поправки до ст. 9 даного Закону, що полягає у заміні поняття «засновницький договір» на поняття «договір про заснування».

Таким чином, поряд із засновницьким договором вживається багато інших суміжних понять таких як «установчий договір», «меморандум», «рішення про утворення», «договір про заснування», «договору про спільну діяльність», які необхідно розмежовувати та відрізнити від поняття «засновницький договір».

1. Спасибо-Фатєєва І.В. Вдосконалення правового регулювання корпоративних відносин в сучасних умовах: Матер. Всеукр. Науково-практичного семінару. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаніка, 2010. – 196 с.
2. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 року № 1576-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. - №49, ст.682.
3. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 40-44.
4. Закон України «Про банки і банківську діяльність»
5. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-ІУ // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - №№ 18, 19-20, 21-22, ст.144.
6. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 року // Відомості Верховної Ради України. – 2008. - № 50-51. – ст.384.
7. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб підприємців»
8. Санихметова Н.А. Учредительный договор // Бизнес. – 1995. - № 10.
9. Вінник О.М. Науково-практичний коментар Закону України «Про акціонер-

а». – К.: Юрінком Інтер, 2009. – 312 с.

оговори в регулюванні корпоративних відносин // Вдосконалення регулювання корпоративних відносин в сучасних умовах: Матеріали українського науково-практичного семінару 25-26 вересня 2009 року. – Івано-Франківськ, 2010.

11. Цивільне право: навчальний посібник / За заг. ред. Р.О. Стефанчука. – К.: Наукова думка, 2004. – 448 с.

Васильєва В.В.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСНОВНИЦЬКОГО ДОГОВОРУ

Стаття присвячена дослідженню поняття засновницького договору. У даному дослідженні здійснене розмежування поняття засновницького договору від інших понять, що застосовуються законодавцем в нормах закону, які регулюють порядок створення та діяльності товариств.

Ключові слова: засновницький договір, договір про заснування, корпоративні правочини, акціонерне товариство, створення юридичної особи.

Васильєва В.В.

ОСОБЕННОСТИ УЧРЕДИТЕЛЬНОГО ДОГОВОРА

Статья посвящена исследованию понятия учредительного договора. В этом исследовании сделан анализ понятия учредительного договора и других понятий, которые применяются законодателем в нормах закона, что регулируют порядок создания и деятельности обществ.

Ключевые слова: учредительный договор, договор об учреждении, корпоративные сделки, акционерное общество, создание юридического лица.

Vasyliieva V.V.

PARTICULARITIES OF CONSTITUENT AGREEMENT

The article is dedicated to the research of concept of constituent agreement. In this research there was outlined the difference between term "founding agreement" and other terms which are used by a legislator in the norms of law that regulate the order of creation and activity of different companies.

Keywords: constituent agreement, agreement about establishment, corporate transactions, joint-stock company, creation of legal entity.

Гудима Марія Мирославівна

ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОГО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ТУРИСТ»

УДК 347.44+338.488

Актуальність теми. Важливість визначення змісту того або іншого поняття, як відомо, завдання не лише не з простих, але і вельми відповідальних. Як говорив Д.Гершель: «...неможливо внести точність до міркувань, якщо вона спочатку не внесена до визначень...» [1, с. 6]. Точність визначення поняття «туриста» є особливо важливою при розгляді справ в судах, коли за захистом своїх прав як споживачів туристичних послуг звертаються так звані «туристи», що виїжджають за кордон через туроператора чи турагента в професійно-ділових цілях. Їх мета поїздки або на виконання службових обов'язків, або на отримання прибутку, наприклад, не в країні (місці) тимчасового перебування, а за фактом повернення в Україну. І постає питання, чи допустимо таких осіб називати туристами і відповідно застосовувати до них законодавства про туризм. Саме тому законодавство потребує досконалішого визначення поняття «турист».

Слід зазначити, що не дивлячись на наявні глибокі дослідження туризму та туристичної діяльності ученими-економістами, географами, такими як А.Х. Абуков, В.І. Азар, В.М. Біржаков, В.В. Дворніченко, В.А. Квартальне, В.І. Сенін, правовим проблемам в галузі туристичної діяльності присвячено недостатньо уваги в науковій літературі.

Проблеми визначення дефініція «турист» торкаються в тій чи іншій мірі вчені, предметом наукової діяльності яких є правове регулювання туризму. Проте проблемам правового регулювання туристичної діяльності у вітчизняній цивільно-правовій науці присвячена досить незначна увага, натомість в Російській Федерації цій проблемі присвячений цілий ряд досліджень. Серед них необхідно зазначити роботи, що стосуються загальних питань цивільно-правового регулювання туристичної діяльності в Росії (Щенникової Л.В., Е.Л.Пісаревського, Ю.А.Лєнінова, О.В. Ткаченко і ін.).

Договори про надання туристських послуг були предметом розгляду в роботах таких російських вчених як Г.І.Тархова, В.М.Лебедева, Н.В.Сирік, А.Н.Ошнюкова, К.С.Свірідова, А.Е.Толстої, С.І.Соловйова. Частково питанням кваліфікації договірних стосунків в туризмі присвячені роботи М.І.Брагинського, В.В.Вітряньського, Н.І.Волошина, А.Ю.Кабалкіна, Я.Е.Паршия, Д.П. Стрігунової, А.Е.Шерстобітова, Е.Д.Шешеніна і ін.

Мета роботи. Точне та однозначне визначення поняття «турист» має неабияке значення для цивільно-правового регулювання туристичних відносин, не лише для вирішення теоретичних проблем, а й для правозастосовчої діяльності, особливо при розгляді справ в судах, оскільки досить часто за захистом своїх прав як туристів звертаються особи, які хоч формально підпадають під визначення туриста даного в Законі України «Про туризм», проте ціль їхньої поїздки не можна визнати туристичною. Тому для правильного розуміння туриста взагалі та для ефективного правового регулювання міжнародної співпраці держав в туристичних відносинах необхідно чітко визначити поняття «туриста». Виходячи з цього основною метою роботи є вироблення досконалішого визначення поняття «турист».